

*Aanwijzing van de takken van Rijksdienst der posten,
der telegrafie en der telefonie voor een beheer als be-
doeld in artikel 88 der Comptabiliteitswet*

(Stb. 1927, no. 259)

(Aanwijzingswet P T T-1954)

*Regeling van de postdienst en van de
postchèque- en girodienst*

(Postwet 1954)

Instelling van een Rijkspostspaarbank

(Postspaarbankwet 1954)

Instelling van een P T T-raad

VOORLOPIG VERSLAG

No. 11

Algemene opmerkingen

Van verschillende zijden betuigde men instemming met de strekking van de onderhavige ontwerpen. Vele leden betreurden daarbij echter, dat een definitieve regeling van deze materie zo lang op zich heeft laten wachten. Zij herinnerden er aan, dat in de afgelopen jaren herhaaldelijk van de zijde van de Staten-Generaal is aangedrongen op het naleven van de bestaande wettelijke regelingen. De opeenvolgende verantwoordelijke bewindslieden verontschuldigen zich steeds met een beroep op het in behandeling zijnde wetsontwerp no. 636. Dat thans een poging wordt gedaan om tot correcte verhoudingen te komen, stemde deze leden tot voldoening.

Aanwijzingswet PTT-1954

Vele leden constateerden met voldoening, dat zoals in de Memorie van Toelichting (Stuk no. 3) wordt vermeld, door het weder van toepassing verklaren van de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet op het Staatsbedrijf tegemoetgekomen wordt aan de belangrijkste aanvankelijk geuite bezwaren. Deze leden had het echter getroffen, dat van tal van artikelen van de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet wordt verklaard, dat ze niet toepasselijk zijn. Als voorbeeld noemden zij de artikelen 5 (eerste lid, onder *e*) en 9 (tweede lid) van de Bedrijvenwet en de artikelen 28, 29 (tweede en derde lid), 30, 32, 33 (eerste en tweede lid) en 34 van de Comptabiliteitswet. Wellicht moet worden toegegeven — zo vervolgden deze leden —, dat meer dan één bepaling van de Comptabiliteitswet in de huidige omstandigheden als verouderd moet worden beschouwd, maar zou het dan niet meer voor de hand liggen wijzigingen in de Comptabiliteitswet voor te stellen? Bovendien maakt het, naar de mening van deze leden, de indruk, dat men met de afwijkingen rijkelijk ver gaat. Zo vroegen zij, waarom het nodig is om af te wijken van artikel 5, tweede lid onder *c*, der Bedrijvenwet.

Verscheidene leden spraken als hun mening uit, dat zowel de voorschriften der Comptabiliteitswet als de werkwijze van de Algemene Rekenkamer niet berekend zijn voor de huidige situatie, waardoor het onmogelijk is een behoorlijke controle op de efficiency der Overheidsbedrijven plaats te doen vinden. Deze leden drongen er met klem op aan, dat ook hier te lande, evenals in Frankrijk en Engeland, een nader onderzoek ingesteld wordt naar de vraag, op welke wijze een meer bevredigende controle op de Overheidsbedrijven zou kunnen worden uitgeoefend.

Vele andere leden betreurden het, dat dit ontwerp minder ver gaat in de richting van een soepele bedrijfsvoering dan in het inmiddels ingetrokken wetsontwerp no. 636 werd voorgesteld. Met name betreurden zij, dat in het onderhavige ontwerp de centrale gedachte van het ontwerp no. 636, namelijk die der rechtspersoonlijkheid, niet is behouden. Deze leden hadden de in het ontwerp no. 636 voorgestelde structuur gaarne een kans gegeven, mede om na te gaan of die structuur bevredigender resultaten zou afwerpen dan door het van toepassing verklaren van de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet mogelijk zou zijn. Op deze wijze zou men eveneens hebben kunnen nagaan, welke veranderingen in genoemde wetten nood-

zakelijk zijn. Hierbij wezen zij er echter op, dat, ook in een eventueel gewijzigde en aangepaste vorm, deze wetten van zo algemene aard zijn, dat zij toepasselijk zijn op alle soorten bedrijven, welke onder de verantwoordelijkheid en uiteindelijke zeggenschap staan van de Overheid. De aanwijzingswetten waren naar hun indruk altijd bedoeld geweest als regelen, met behulp waarvan, gelet op de bijzondere eisen van elk der bedrijven, afwijkingen van deze algemene wetten tot stand gebracht kunnen worden. De verschillende Staatsbedrijven vertonen zeer uiteenlopende aspecten en daarom zal het — naar de mening van deze leden — ook wanneer de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet gewijzigd zijn, nodig zijn om in een aanwijzingswet een aantal uitzonderingen op deze algemene wetten aan te brengen.

In ieder geval achtten de aan het woord zijnde leden de wenselijkheid van een minder als ambtelijke dienst opgezette organisatie van het Staatsbedrijf op zijn minst een probleem, dat niet zonder meer terzijde geschoven kan worden met de wens om de bestaande verhoudingen, zoals die zijn neergelegd in de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet, onverkort te handhaven. Zij verwezen daarbij naar andere Staatsbedrijven, die — hoewel een andere functie vervullend — een grotere autonomie en een meer op commerciële bedrijfsvoering gerichte organisatie bezitten dan de PTT. Het kwam hun niet onwaarschijnlijk voor, dat in de nabije toekomst Overheidsbedrijven van grote omvang niet meer, of althans zeer moeilijk, op verantwoorde wijze te exploiteren zullen zijn, indien op het punt van vermogensbeheer en exploitatie geen vërgaande autonomie wordt verleend. Dit zou, naar het oordeel van deze leden, moeten geschieden op de basis van een effectieve controlemogelijkheid door Regering en Staten-Generaal, doch zij meenden, dat deze mogelijkheid zeer wel behouden kan blijven en zelfs ten aanzien van de hoofdpunten van het gevoerde beleid effectiever kan werken, indien een constructie met een verdergaande autonomie tot stand gebracht wordt. Gaarne zouden deze leden willen vernemen, of de Regering de bevoegdheden, welke volgens het onderhavige ontwerp aan de bedrijfsleiding toekomen, zo groot acht, dat deze over voldoende bewegingsvrijheid met betrekking tot de dagelijkse bedrijfsvoering beschikt. Acht de Regering het voor een efficiënte bedrijfsvoering ook niet ongewenst — zo vroegen zij verder —, dat dit bedrijf bij enige tegenslag direct weer op de schatkist van het Rijk terugvalt? In dit verband verwezen zij naar de Staatsmijnen, waar de bedrijfsleiding de vrijheid heeft gekregen tot zodanig beheer van vermogen en reserves, dat dit terugvallen op de Overheid in moeilijke jaren niet behoeft te geschieden. Zij vroegen zich af, waarom een dergelijke mogelijkheid van eigen financieel beheer en vorming van vermogen ook niet aan de PTT verleend kan worden, onder toezicht van de verantwoordelijke Ministers, de Staten-Generaal en de Algemene Rekenkamer.

Ten aanzien van de in het Voorlopig Verslag op wetsontwerp no. 636 naar voren gebrachte bezwaren merkten deze leden op, dat zij een wat groter onafhankelijkheid ten opzichte van de begrotingswetgever geen overwegend bezwaar zouden achten, indien dit slechts zou inhouden, dat het de Staten-Generaal zou ontlasten van de bemoeiing met details van ondergeschikte betekenis. Indien de ter beschikking van de Staten-Generaal staande verslagen en andere informatie goed zijn, kan een controle op de hoofdlijnen van het gevolgde beleid op meer effectieve wijze dan tot nu toe plaats vinden. Een beoordeling van de eencijfers zou daartoe zeker voldoende aanleiding kunnen geven. Deze leden wensten dan ook niet voetstoots als vaststaand aan te nemen, dat de vóóroorlogse structuur en in het bijzonder de verhoudingen van het Staatsbedrijf der PTT tot de Regering, de Staten-Generaal en de Algemene Rekenkamer zo ideaal waren, dat deze te preferen zouden zijn boven een aan de moderne bedrijfsverhoudingen aangepaste nieuwe structuur, zoals o.a. denkbaar is bij de in het wetsontwerp no. 636 voorgestelde figuur.

Verschillende andere leden spraken zich echter gaarne uit vóór het herstel van de vóóroorlogse verhoudingen tot de Algemene Rekenkamer, waarbij zij het op prijs zouden stellen,

indien een op overzichtelijke wijze samengesteld verslag en een balans ter beschikking zouden blijven.

De eerder aan het woord zijnde leden vervolgden hun betoog met de opmerking, dat het hun van groot belang leek, of men deze zaak benadert vanuit het gezichtspunt van de — huns inziens verouderde — structuur, zoals deze is vastgelegd in de Comptabiliteitswet en de Bedrijvenwet, of vanuit de wens naar een goed geëxploiteerd bedrijf. Zij stelden de vraag, of de hier vóór gewekte suggestie, dat de na-oorlogse verhouding van de PTT tot de Algemene Rekenkamer minder goed zou zijn dan de vóóroorlogse, door de Regering bevestigd kan worden.

Ook ten aanzien van de wenselijkheid van de eenheid van beheer van 's Rijks financiën plaatsten deze leden voorlopig nog een vraagteken. Zij herinnerden in dit verband aan de aandrang tot wederinstelling van een Verkeersfonds en meenden, dat dit streven zonder meer tegengegaan zou moeten worden, wanneer men de eenheid van beheer van 's Rijks financiën als postulaat vooropstelt. Zij zouden zich wel degelijk een meer gedecentraliseerde toestand kunnen voorstellen, welke ook op de Overheidsbedrijven toepasselijk kan zijn, waarbij enerzijds een algemeen beheer van alle Rijksgelden door de Centrale Overheid mogelijk blijft, maar anderzijds een veel grotere autonomie op financieel gebied aan bepaalde onderdelen van Overheidsactiviteit verleend wordt. Zij verwezen daarbij naar het financiële beheer van de gemeenten en de provinciën. Hoewel naar de mening van deze leden dit vraagstuk nog niet voldoende besproken en doordacht is, wilden zij zich bij deze gelegenheid in ieder geval verzetten tegen de suggestie, dat de bestaande structuur de meest passende zou zijn.

Deze leden, die in het bijzonder op de noodzaak van een commerciële bedrijfsvoering wilden wijzen, meenden, dat er tegen gewaakt zal moeten worden, dat dit ontaardt in een op winst gerichte exploitatie op grond van een door de Overheid verleend monopolie. Dekking van een eventueel verlies door het Rijk zouden zij in exceptioneel moeilijke omstandigheden redelijk achten. Of nu binnen het kader van deze algemene opzet ook elk apart tarief commercieel verantwoord zal moeten zijn, wilden deze leden vooralsnog in twijfel trekken. De verschillende door de PTT verrichte diensten houden immers een sterk verband met elkaar en in een bepaalde fase kan een werken beneden kostprijs voor een bepaald onderdeel aanvaardbaar en zelfs noodzakelijk zijn. Hierbij herinnerden zij aan de beraadslaging over de begroting van het Staatsbedrijf voor het jaar 1954 in de Tweede Kamer, waarbij gesproken werd over het lage tarief voor mechanisch vermenigvuldigde stukken en bij welke gelegenheid de Minister van Verkeer en Waterstaat het lid der Kamer de heer Posthumus voor de bespreking van deze materie naar de behandeling van de onderhavige ontwerpen verwees. Gaarne zouden deze leden ingelicht worden over het voornemen van de Minister met betrekking tot de voortzetting van de tot nu toe gevolgde praktijk om het nieuwsbladtarief toe te passen op gestencilde of op andere wijze mechanisch vermenigvuldigde stukken boven een bepaald minimumaantal. Een toezegging van de Minister, welke het handhaven van deze regel zou inhouden, zouden deze leden ten eerste toejuichen.

Order erkenning dat de Minister voor een bespreking van deze materie naar de gedachtenwisseling over deze ontwerpen verwezen heeft, wilde men van andere zijde toch opmerken, dat deze voorstellen geen aanleiding moeten zijn het gehele gebied van de PTT in bespreking te brengen.

Verscheidene leden achtten het juist, dat de wet alleen de hoofdzaken regelt, doch zij vroegen zich af, of ook de definities bij algemene maatregel van bestuur bepaald moeten worden.

Verschillende andere leden konden zich er eveneens mee verenigen, dat de vaststelling van tarieven in het algemeen aan de wetgever onttrokken wordt. Inmiddels zouden zij ongaarne zien, dat deze tarieven niet op commerciële basis zouden worden bepaald, hetgeen naar de mening van deze leden b.v. bij de radiodistributie thans inderdaad niet het geval is.

Naar aanleiding van artikel 1 vroegen dezelfde leden, hoe het staat met het vervoer van brieven binnen de gemeente. Zij waren van mening, dat het verrichten van dit vervoer, ook

indien het tegen vergoeding geschiedt, aan iedereen vrij moet staan, waarvoor te meer reden bestaat nu de door de PTT verleende service aanmerkelijk achteruitgegaan is.

Van andere zijde werd hiertegenover opgemerkt, dat men ongaarne een opheffing van het postmonopolie zou zien.

De in de aanhef van deze paragraaf aan het woord zijnde leden maakten nog enkele opmerkingen over de reserves. Zij constateerden, dat in het tweede lid van artikel 5 wordt bepaald, dat de algemene reserve ter verzekering van een evenwichtig beheer aan het Rijk wordt uitgekeerd. Daarnaast wordt in artikel 6 bepaald, dat een algemene reserve ter verzekering van een evenwichtig beheer door het bedrijf wordt gevormd. Het vreemde van deze figuur buiten beschouwing latend, zouden deze leden het zeer op prijs stellen, indien de Minister het nut van het vormen van deze, en enkele andere in genoemd artikel vermelde, reële reserves voor het Staatsbedrijf uiteen wil zetten. Indien er werkelijk belangrijke motieven voor bestaan en indien het budgetrecht van de Kamer niet in aanzienlijke mate wordt uitgehold, dan zouden de hier aan het woord zijnde leden zich niet tegen deze reserveringen willen verzetten. Deze belangrijke motieven hadden zij echter nog niet kunnen ontdekken.

Verscheidene leden stelden de vraag, of het zin heeft om naast het algemene reservefonds nog een apart vernieuwingsfonds te creëren.

Vershillende andere leden vroegen enige nadere inlichtingen omtrent de doeleinden, waarvoor de bijzondere reserve, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c, wordt gevormd. In tegenstelling met de reserves, bedoeld in artikel 5, blijft deze reserve, evenals de vernieuwingsreserve, in het bedrijf. Gevraagd werd, of dit een logisch onderscheid is en of dit niet mede dringt tot een reservevorming, welke achterwege gelaten zou kunnen worden, indien de reserve, bedoeld in artikel 5, in het bedrijf zou worden gelaten.

Vele leden hadden de bedoeling van de artikelen 5 en 6 aldus begrepen, dat artikel 5 slechts een overgangsbepaling is, waarmee de bestaande toestand wordt afgesloten. Is de conclusie juist — zo vroegen zij —, dat met artikel 5 alle nu bestaande reserves naar het Rijk worden overgeheveld, waarna krachtens artikel 6 een nieuwe regeling tot stand komt? Wanneer dan — zoals deze leden meenden — de aandacht vooral moet vallen op de in artikel 6 voorgestelde reserves, wilden zij ten aanzien van reservevorming door de PTT in het algemeen hun instemming betuigen. Naar de mening van deze leden is het zeker verantwoord om dit bedrijf in staat te stellen ernstige schokken als plotselinge conjunctuurdalingen en andere onvoorziene tegenslagen met behulp van de gevormde reserves op te vangen, zonder dat direct met tariefsverhogingen of een beroep op de schatkist van de Overheid gereageerd behoeft te worden. Zij achtten daarom een reserve ter verzekering van een evenwichtig beheer, een reserve voor de onvermijdelijke vervanging en vernieuwing en een reserve voor ernstige bedrijfschade in ieder geval noodzakelijk, indien men de bedrijfsleiding de mogelijkheid wil verschaffen tot een verantwoord beheer en een efficiënte exploitatie. Deze leden achtten het niet meer verantwoord, indien een dergelijk omvangrijk kwetsbaar bedrijf volkomen afhankelijk gemaakt zou worden van de toestand van 's Rijks financiën. Zij zouden daarbij de voorkeur gegeven hebben aan het houden van deze reserves in het bedrijf zelf, uiteraard onder toezicht van de verantwoordelijke Ministers, de Staten-Generaal en de Algemene Rekenkamer. De voorgestelde regeling wilden zij echter ook wel aanvaarden, mits deze de zekerheid biedt, dat de door het Rijk beheerde reserves, welke van de PTT afkomstig zijn, inderdaad ter beschikking van dit bedrijf blijven.

Postwet 1954

Vele leden spraken er hun teleurstelling over uit, dat in artikel 1 (vierde lid) als geoorloofd motief voor het weigeren of stuiten van het vervoer van stukken en pakketten niet is opgenomen het gevaar voor de goede zeden. Zij wilden wel toegeven, dat de beoordeling van hetgeen al dan niet toelaatbaar

zou moeten worden geacht in de praktijk tot moeilijkheden aanleiding kan geven, maar deze moeilijkheden zullen ook ondervonden worden in verband met de andere twee criteria. Dat zelfs bij een zeer duidelijke overschrijding van hetgeen zedelijk toelaatbaar is, dat bij de aanbidding van door ieder weldenkend mens als pornografie gequalificeerde stukken een Staatsbedrijf toch zou moeten bestellen, konden de hier aan het woord zijnde leden moeilijk accepteren.

Vershillende leden was het opgevallen, dat bij de ontworpen regeling betreffende de belegging van gelden van de Postchèque- en girodienst (artikel 7, sub 2) een andere gedachtengang is gevolgd dan in artikel 2 van het ontwerp Postspaarbankwet 1954. In laatstgenoemd artikel wordt bepaald, dat de Minister van Financiën algemene regelen geeft met betrekking tot het beleid ter zake van de werkzaamheid van de Rijkspostspaarbank als spaarinstelling, terwijl overigens het beheer bij de PTT berust. Voor de Postchèque- en girodienst wordt echter een analoge bepaling gemist. Hier worden de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Financiën aangevraagd om, met inachtneming van de bij de wet gegeven voorschriften, regelen vast te stellen voor de belegging van gelden. Hierbij merkten deze leden op, dat krachtens de Beleggingswet de regeling van de belegging der gelden aan de Beleggingsraad is toevertrouwd. Dit deed de vraag rijzen wat hier eigenlijk wordt beoogd. Deze vraag klemde te meer, omdat volgens een mededeling in de Memorie van Toelichting op de Postspaarbankwet 1954 de verhouding van de bank tot de Centrale Beleggingsraad niet gewijzigd wordt, terwijl een dergelijke mededeling met betrekking tot de Postchèque- en girodienst gemist werd.

In het bijzonder wilden deze leden er op wijzen, dat het girobedrijf gezien moet worden als een normaal geldinstituut. De omvang der toevertrouwde gelden beloopt een bedrag, dat in dezelfde orde van grootte ligt als het bedrag, dat aan de grote bankinstellingen is toevertrouwd. Voor het geldinstituut dat in handen van de Overheid is moeten dezelfde regelen gelden als voor de andere geldinstituten en de Nederlandsche Bank behoort — zo vervolgden deze leden — ter uitvoering van de haar in artikel 9, eerste lid van de Bankwet 1948 opgelegde taak ook in contact te treden met de Postchèque- en Girodienst. Indien de Nederlandsche Bank tot bepaalde afspraken komt met het bankwezen, dan moet het vanzelfsprekend zijn, dat deze regelen, wanneer ze logisch bezien ook voor de Postchèque- en girodienst zouden moeten gelden, ook door deze dienst in acht genomen zullen worden. Een harmonische samenwerking kan echter alleen verwacht worden, indien dit gedeelte van het bedrijf ressorteert onder de Minister van Financiën. Naar de mening van de aan het woord zijnde leden kan en mag van de Minister van Verkeer en Waterstaat en van de Directeur-Generaal der PTT niet verwacht worden, dat zij de monetaire vraagstukken, die bij het te voeren beleid in acht genomen moeten worden, dusdanig beheersen, dat een vlot overleg met de monetaire autoriteiten bereikt wordt. De bewindsman, onder wie de PTT ressorteert, en de hoge functionarissen van dit bedrijf hebben reeds meer dan genoeg verantwoordelijkheid te dragen en het zou zelfs ongewenst zijn, indien zij hun aandacht zouden versnipperen door zich in de monetaire vraagstukken te verdiepen, welke bij het beheer van het girobedrijf opdoemen. Voor de Minister van Financiën en het hem ten dienste staande departementale apparaat ligt dit uiteraard anders. Daarom dient de verantwoordelijkheid voor de juiste gestie van de girodienst als geldinstituut te liggen bij de Minister van Financiën en mag men ook verwachten, dat dit Ministerie zodanige contacten heeft met de Nederlandsche Bank, dat ook zonder verdere voorschriften de gestie van de girodienst geconformeerd wordt aan hetgeen monetair en financieel gewenst is.

Een wijziging van artikel 7 van het ontwerp, analoog met het voorgesteld artikel 2 van de Postspaarbankwet, kwam deze leden wenselijk voor en zij zouden hieromtrent gaarne het standpunt van de betrokken Ministers vernemen.

Vele andere leden zouden er tegen willen waarschuwen, dat de primaire verantwoordelijkheid voor de Postchèque- en giro-

dienst wordt overgedragen van de Minister van Verkeer en Waterstaat op zijn ambtgenoot van Financiën. Deze dienst vervult primair een verkeersfunctie en past geheel in het apparaat van de PTT en onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Verkeer en Waterstaat. Vooral nog meenden zij, dat met de inschakeling van de Centrale Beleggingsraad een bevredigende regeling tot stand was gebracht, en zij namen aan, dat deze verhoudingen ook na het eventueel aanvaarden van deze nieuwe voorstellen bestendig zullen blijven. Dat de verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën voor de Rijkspostspaarbank groter is dan ten aanzien van de Postchèque- en Girodienst achtten deze leden begrijpelijk.

Postspaarbankwet 1954

Verscheidene leden konden zich verenigen met het beginsel een plafond te stellen voor de reserves, welke reeds bijkans $\frac{1}{2}$ miljard gulden bedragen. Zij meenden, dat dit bedrag voldoende is als reserve tegen koersrisico's. Zij vroegen wat er moet gebeuren met de opbrengst van deze reserves, die ruim $7\frac{1}{2}$ miljoen gulden per jaar bedraagt. Deze leden hadden de indruk, dat deze opbrengst de eigenlijke rekening van lopende baten en lasten van het bedrijf versluiert en zij waren van oordeel, dat deze baten niet zonder meer als gewone bedrijfsbaten aangemerkt dienen te worden.

Instelling van een PTT-raad

Vele leden spraken hun verwondering uit over het feit, dat in tegenstelling tot hetgeen de Memorie van Toelichting doet verwachten aan de voorgestelde PTT-raad minder bevoegdheden zijn toegedacht dan aan de Postraad, ingesteld bij de wet van 16 December 1927 (*Stb.* 390). Zij zouden het op prijs stellen, indien de Minister de motieven, welke hem hiertoe hebben gebracht, uiteen wil zetten.

Verscheidene andere leden sloten zich hierbij aan en wezen er op, dat in de Postraadwet gesproken wordt van een Raad van Advies en Toezicht, terwijl artikel 1 van het ontwerp spreekt van een Raad van Advies en Bijstand. Het „toezicht” is vervallen, behalve op de toestand en het beheer van de Rijkspostspaarbank. Waarom geen toezicht op de andere takken van dienst? Het advies van de Postraad aan de Minister kon betrekking hebben op alle zaken, de PTT betreffende. Het advies van de PTT-raad is daarentegen beperkt tot zaken van algemeen beleid. Heeft deze beperking reële betekenis? De PTT-raad kan de Directeur-Generaal slechts van advies dienen met betrekking tot de uitvoering van de diensten, terwijl het advies van de Postraad op alle zaken betrekking kon hebben. Ook hier werd de vraag gesteld, waarom deze beperking is aangebracht. De Postraad had de bevoegdheid ambtenaren uit te nodigen zijn vergadering bij te wonen tot het geven van inlichtingen en had bovendien recht van toegang tot alle gebouwen en inrichtingen van het Staatsbedrijf. Volgens het wetsontwerp moet de Directeur-Generaal zijn toestemming geven alvorens ambtenaren uitgenodigd kunnen worden de vergadering van de PTT-raad tot het geven van inlichtingen bij te wonen en heeft de Raad slechts toegang tot de gebouwen, voor zover naar het oordeel van de Minister de veiligheid van de Staat zich daartegen niet verzet. De aan het woord zijnde leden zouden de instelling van een PTT-raad gaarne toejuichen, doch zij gaven bovenstaande voorbeelden om hun vrees te uiten voor een te grote beperking in bevoegdheden. Verder spraken zij nog als hun mening uit, dat er niet de minste reden is om op grond van artikel 87 van de Grondwet het „toezicht” van de Postraad aan de voorgestelde PTT-raad te onthouden. Bij de totstandkoming van de Postraadwet was dit artikel immers ook reeds in de Grondwet opgenomen.

Ook vele andere leden konden in principe hun instemming betuigen met de instelling van een PTT-raad, doch er was bij deze leden met name over de taak van de Raad nog een aantal vragen gerezen. Over de ervaringen, welke met de Postraad opgedaan zijn, zouden zij gaarne worden ingelicht. Zij informeerden naar de taakverdeling tussen de Raad en het college van gedelegeerden. Is de taak van de Raad te vergelijken met de taak van het college van commissarissen in een N.V.?

Deze leden konden zich verenigen met het voornemen van de Minister om de Raad mede een bemiddelende functie te geven tussen bedrijf en publiek. Moet men daarbij, zo vroegen zij, denken aan de functie van de Spoorwegraad bij de Nederlandsche Spoorwegen? Zo ja, zijn de ervaringen, welke met dat orgaan opgedaan zijn, zodanig bevredigend geweest, dat van het vervullen van een dergelijke functie door de PTT-raad redelijke verwachtingen gekoesterd mogen worden? Op welke wijze — zo vroegen deze leden tenslotte — denkt de Minister te kunnen voorkomen, dat er een conflict kan ontstaan in de PTT-raad en bij de leden van dit college, tussen gebruikersbelang en bedrijfsoverwegingen, vooral als dezelfde leden aan de Minister moeten adviseren over het algemeen beleid?

De verscheidene leden, eerder aan het woord, zouden er het meeste voor voelen, dat de leden van de PTT-raad aangewezen worden door bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen organen en organisaties. Mocht dit niet te verwezenlijken zijn, dan zouden deze organisaties het recht moeten hebben aan de Minister voordrachten aan te bieden. De instelling van 6—15 Postkamers konden deze leden niet als een verbetering beschouwen, daar deze Kamers naar hun mening slechts remmend en vertragend zouden werken. De Kamers van Koophandel en Fabrieken hebben van oudsher op voortreffelijke wijze tussen het publiek en de PTT een bemiddelende rol gespeeld en deze zijn — naar het oordeel van deze leden — nog volkomen in staat om dit te blijven doen.

Sommige leden stelden de vraag, of uit de mededeling in de Memorie van Toelichting, dat er naar gestreefd zal worden om de PTT-raad en de PTT-kamers zo representatief mogelijk te maken, geconcludeerd mag worden, dat niet een bepaalde volksgroep van vertegenwoordiging uitgesloten zal worden. Zij dachten daarbij in het bijzonder aan de communistische volksgroep.

Enkele leden drongen er op aan, dat de leden van de PTT-raad voor een belangrijk deel uit vertegenwoordigers van het economische leven benoemd zullen worden, benevens uit vertegenwoordigers van lagere publiekrechtelijke bestuursorganen. Tevens wezen deze leden er op, dat het niet van belang ontbloomt is, dat de leden voor een bepaald aantal jaren worden benoemd en dat herbenoeming mogelijk is. Tenslotte spraken zij de hoop uit, dat het bedrijfsleven ook in de Kamers voldoende vertegenwoordigd zal zijn.

Aldus vastgesteld 1 Juni 1954.

NEDERHORST¹⁾
KROL
MAENEN
HOFSTRA
LUCAS
VERKERK
POSTHUMUS
GORTZAK
VAN LEEUWEN.

¹⁾ Als plaatsvervanger van de heer Schilthuis, die wegens ziekte niet aan de vaststelling van dit Voorlopig Verslag heeft medegewerkt.